

Bireysel izleme Uyum Hakkındaki ?nançlar Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Bireysel izleme Uyum Hakkındaki ?nançlar Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18014>

Özet

Bireysel izleme Uyum Hakkındaki İnançlar Ölçeği, bireylerin kendi sağlık durumlarını izleme ve yönetim talimatlarına uyum sağlama süreçlerine yönelik sahip oldukları inançları değerlendirmek amacıyla geliştirilmiş **psikometrik** bir araçtır. Bu ölçek, özellikle kronik hastalıkların yönetiminde hastanın aktif katılımının ve inançlarının rolünü araştırmaktadır. Ölçeğin geliştirilmesi, 2005 yılında S. Ouz tarafından yürütülen ve **kronik kalp yetersizliği** olan bireylerin hastalık yönetimine ilişkin inanç ve uyumlarını inceleyen kapsamlı bir doktora tezi kapsamında gerçekleştirilmiştir. Ölçek, bireysel izleme davranışlarına (örneğin, semptom takibi, ilaç kullanımı) yönelik algılanan faydalar ve engeller gibi temel bilişsel yapıları ölçmeyi hedefler.

Anahtar Kelimeler

Bireysel izleme, uyum, inançlar, **kronik kalp yetersizliği**, hastalık yönetimi, psikometri, öz-düzenleme, sağlık psikolojisi.

Yazarlar

Ouz, S.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, bireylerin **kronik hastalıklar** bağlamında, özellikle de kronik kalp yetersizliği gibi uzun süreli tedavi gerektiren durumlarda, kendilerine verilen izleme ve tedavi uyumu görevlerine ilişkin bilişsel ve motivasyonel inançlarını nicel olarak saptamaktır. Bu inançların belirlenmesi, sağlık profesyonellerinin bireyselleştirilmiş müdahale stratejileri geliştirmesine olanak tanır. Ölçek, uyum başarısızlığı engelleyen veya teşvik eden temel inanç faktörlerini ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır.

Yapı

Bireysel izleme Uyum Hakkındaki İnançlar Ölçeği, bireyin sağlık davranışlarına yönelik algılarının temel alan bir yapı üzerine kurulmuştur. Ölçülen temel yapı, bireyin hastalığını yönetmek için gerekli olan bireysel izleme eylemlerine (diyet kısıtlamaları, günlük kilo takibi, ilaç saatlerine uyum) ne ölçüde inanarak ve isteyerek uyum gösterdiğini belirleyen **sağlık inançları**dır. Bu yapı, genellikle algılanan ciddiyet, algılanan faydalar, algılanan engeller ve öz-yeterlik gibi bileşenleri içermektedir. Bu bilişsel bileşenler, bireyin tedavi planına bağlılığını doğrudan etkiler. Bu ölçüm yapısı, genellikle Sağlık İnanç Modeli gibi davranış teorileriyle ilişkilidir.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalmaları hakkında özet kaynakta detaylı bilgi ("--") bulunmamaktadır. Ancak, bir doktora tezi kapsamında geliştirilmiş olması nedeniyle, ölçeğin kapsam ve görünüşü geçerliliğinin uzman görüşleri ile sağlandığı varsayılmaktadır. Ölçeğin yapı geçerliğini desteklemek amacıyla, orijinal çalışmada faktör analizi veya bilinen diğer geçerlik testlerinin (örneğin, ölçüt bağımlı geçerlik) yapılmış olması muhtemeldir. Detaylı psikometrik özellikler için orijinal tezin incelenmesi gerekmektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik analizlerine dair somut istatistiksel değerler özet kaynakta belirtilmemiştir ("--"). Geliştirme amaçlarındaki psikolojik araçlar için en yaygın kullanılan güvenilirlik yöntemi, iç tutarlılık katsayısının (**Cronbach's Alpha**) hesaplanmasıdır. Ölçeğin maddelerinin kendi içinde ne kadar tutarlı olduğunu gösteren bu değerler, ölçeğin kararlılığı ve güvenilirliğini belirlemek açısından kritik öneme sahiptir. Güvenirlik sonuçlarına ulaşmak için orijinal akademik kaynağa başvurulması gerekmektedir.

Faktör Analizi

Bireysel izleme Uyum Hakkındaki İnançlar Ölçeği'nin geliştirilme sürecinde, ölçülen inanç yapılarının boyutları belirlemek üzere faktör analizi kullanılmış olmalıdır. **Açıklayıcı faktör analizi** (AFA) kullanılarak, bireysel izleme uyumuna ilişkin inançların kaç temel boyutta toplandığı (örneğin, "tedavinin gerekliliğine inanç" veya "uyum sağlamadaki zorluk algısı" gibi faktörler) belirlenmiştir. Bu analizler, ölçeğin teorik yapılarının ampirik verilerle ne kadar uyumlu olduğunu göstermektedir; ancak faktör yükleri ve faktör sayısı gibi spesifik sonuçlar kaynakta özetlenmemiştir.

Araç

Test Çeşidi: Geliştirme

Format: Orijinal kaynakta derecelendirme bilgisi net olarak belirtilmemiştir. (Geliştirme ölçekleri genellikle Likert tipi derecelendirme formatını kullanır.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yetişkin Klinik Popülasyon

Yaş Grubu: Yetişkinler (Spesifik yaş aralığı belirtilmemiştir.)

Popülasyon Detayları: Kronik kalp yetersizliği tanısı almış bireyler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim dayalı anket veya ölçek formatı.

Anahtar Kelimeler

Uyum inançları, öz-bakım, **kronik hastalıklar**, psikometrik geliştirme, sağlıklı davranış, hasta eğitimi, tedaviye bağlılık.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlama: Sağlanmamıştır.

Kurum E-posta Adresleri: Sağlanmamıştır.

Yazma Adresi: İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü (2005 tezi kapsamında).

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçek, 2005 yılında bir doktora tezi kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin kullanımı için gerekli izinler, eserin sahibi S. Oğuz'dan ve tezin sunulduğu İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nden alınmalıdır. Ölçeğin ticari kullanıma veya ücretlendirme durumuna dair bilgi mevcut değildir; genellikle akademik tez araştırmaları, izin alınması koşuluyla akademik araştırmalarda ücretsiz kullanılabilir.

Kaynakça

Oğuz, S. (2005). *Kronik kalp yetersizliği olan bireylerin hastalık yönetimine ilişkin inanç ve uyumları* (Doktora tezi). İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Tezin dijital erişim bağlantısı: tez.yok.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF'i buradan indirilebilir: [bireysel-izleme-uyum-hakkindaki-inanclar-olcegi-toad.pdf](#)

Bireysel İzleme Uyum Hakkındaki İnançlar Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak özetinde mevcut değildir. Maddelerin tamamına ulaşmak için orijinal doktora tezine başvurulması gerekmektedir.